

**Закон о поштанско-штедном, чековном и вирманском промету у Краљевини
Југославији, 1939.**

Садржај

I део. Опште одредбе

II део. Одредбе о штедном промету

III део. Одредбе о чековном и вирманском промету

IV део. Одредбе о промету са вредносним хартијама (папирима)

V део. Завршне одредбе

656.8
(498.1)
(094.5)

ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЗАКОН

О ПОШТАНСКО-ШТЕДНОМ, ЧЕКОВНОМ И
ВИРМАНСКОМ ПРОМЕТУ У КРАЉЕВИНИ
ЈУГОСЛАВИЈИ

СЛУЖБЕНО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД — 1939

ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIONU I
DOKUMENTACIONU DELATNOST
Inv. br. 3825
SIGN.

ЗАКОН

О ПОШТАНСКО-ШТЕДНОМ, ЧЕКОВНОМ И
ВИРМАНСКОМ ПРОМЕТУ У КРАЉЕВИНИ
ЈУГОСЛАВИЈИ

СЛУЖБЕНО ИЗДАЊЕ

БЕОГРАД — 1939

Sw. br. 37202

ЗАКОН

О ПОШТАНСКО-ШТЕДНОМ, ЧЕКОВНОМ И ВИРМАНСКОМ ПРОМЕТУ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

од 30 новембра 1921 год. са изменама и допунама од 31 марта 1925 год., 31 децембра 1925 год., 18 јануара 1929 год., 28 марта 1929 год., 9 јула 1930 год., 8 децембра 1930 год., 23 маја 1934 год., 15 јануара 1935 год., 7 фебруара 1935 год., 11 септембра 1937 год. и 17 маја 1939 год.; те са изменама по Финансијском закону за 1933/34 годину § 49 тач. 3 и за 1936/37 год. § 71 тач. 1 и § 103.

(Обнародован у 76 броју „Службених новина“ од 1922 год.)

І ДЕО

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

У Краљевини Југославији оснива се у државној управи а под државним јамством државна штедионица са називом: „Поштанска штедионица Краљевине Југославије“, која се има бавити пословима предвиђеним овим Законом. Седиште ове Штедионице је у Београду.

Њој су потчињене за вршење чековног и вирманског промета *филијале Поштанске Ште-*

дионице¹⁾ које се имају отворати по наредби Министра финансија,²⁾ према потреби промета у главним местима државе.

Поштанска штедионица са својим *филијалама* је правно лице, свеукупна њена актива јамчи у првом реду за покриће уложака и других њезиних пасива. Јамство државе, предвиђено у првом ставу наступа тек у случају кад Поштанска штедионица не би могла удовољити својим обавезама.

Члан 2

Поштанска штедионица са својим *филијалама* потчињена је Министру финансија,³⁾ који врши врховну управу и контролу.

У границама овог Закона уредиће Министар финансија путем правилника делокруг о устројству Поштанске штедионице и *филијала*, њихов међусобни одношај као и стање особља.

Као посредујуће поште служиће оне поште у Краљевини Југославији, које за то одреди Министар финансија.

¹⁾ Чл. 91 Закона о буџетским дванаестинама за месеце април—јули 1925 год. замењује називе „Поштанско-чековни заводи“ са називима „Филијале Поштанске штедионице“.

²⁾ Уредба о преводу у надлежност Министра финансија Држ. хипотекарне банке, Поштанске штедионице и Привилеговане аграрне банке од 15 јануара 1935 год.

³⁾ Министру пошта и телеграфа од 30 новембра 1921 год. до 3 априла 1929 год.; Министру грађевина од 3 априла 1929 год. до 8 децембра 1930 год.; Министру саобраћаја од 8 децембра 1930 год. до 15 јануара 1935 год.; Министру финансија од 15 јануара 1935 год.

Посредујуће поште у извршивању поштанско-штедне, чековне и вирманске службе непосредно су потчињене Поштанској штедионици, односно њеним *филијалама*.

Члан 3

Поштанска штедионица бави се штедним, чековним и вирманским прометом и прометом вредносних хартија (папира), као и сродним грамама тога посла.

Осем тога Министар финансија може овластити Поштанску штедионицу, да се бави и следећим пословима:

- 1) да даје зајмове на залог хартија од вредности;
- 2) да есконтује вредносне хартије (папире), које се могу заложити, и купоне истих у колико су исплативи у најдужем року од 3 месеца (види чл. 34 тачка 2 в);
- 3) да винкулише вредносне хартије и да испослуже девинкулисање истих;
- 4) да подноси на исплату менице сваке врсте, акцептоване и неакцептоване, затим чекове, упутнице, акредитиве, који гласе на одређени износ и на наредбу, и рачуне сваке врсте.
- 5) да откупљује (плаћа) менице, које су исплативе или домицилиране код Поштанске штедионице у колико за њих постоји покриће;
- 6) да комисионално купује и продаје страну валуту, менице и чекове, гласеће на иностранство;
- 7) да прима вредносне хартије (папире) и предмете на чување у преграцима (претинцима)

који се затварају кључевима, а који се налазе код странака (Safedeposits).

Члан 4

Филијале Поштанске штедионице баве се осим чековним и бирманским пословима још и оним гранама службе Поштанске штедионице, за које их овласти Министар финансија.

Члан 5

За контролу текућег пословања, за већање у особито важним стварима и за давање мишљења и предлога поставља се код Поштанске штедионице, а према потреби и код њених *филијала* стално Надзорно веће.

Министар финансија издаће прописе о саставу тог Већа и одредиће његов делокруг.

II ДЕО

ОДРЕДБЕ О ШТЕДНОМ ПРОМЕТУ

Члан 6¹⁾

Поштанска штедионица, у циљу неговања народне штедње, издаје своје штедне књижице.

Члан 7

Штедна књижица издаје се бесплатно и ослобођена је плаћања таксе.

Поштанска штедионица отвара за сваког уложитеља рачун (конто).

¹⁾ Измењен Законом од 18 јануара 1929 год.

Члан 8

Уложитељем се сматра онај, у чију је корист уплаћен први уложак.

Уложитељем може постати свака приватна особа, трговачка фирма, власт (надлештво), правно лице, удружење или завод. И малолетни смеју самостално да улажу уштеђене износе и да примају исплате, ако се томе не противе њихови законити заступници, који то морају да јаве писмено Поштанској штедионици¹⁾.

Члан 9²⁾

Штедне књижице Поштанске штедионице могу гласити на име и на доносиоца.

Члан 10

Уступање штедне књижице неком другом уважиће Поштанска штедионица само онда, ако је чин преноса обављен код неке посредујуће поште или ако је пренос исказан овереном исправом. У овим случајевима сматра се власником штедне књижице онај, коме је иста уступљена.

Члан 11

Укинут Законом од 18 јануара 1929 год.

Члан 12³⁾

На штедне књижице Поштанске штедионице могу се улагати неограничени износи.

¹⁾ 3 и 4 алинеја укинуте § 103 Фин. закона за 1936/37 год.

²⁾ Измењен Законом од 18 јануара 1929 год.

³⁾ Измењен Законом од 31 децембра 1925 год. и Законом од 18 јануара 1929 год.

Члан 13¹⁾

Висину каматне стопе одређује Министар финансија према приликама на новчаном тржишту.

За исељеничке улоге Министар финансија може одредити нарочиту каматну стопу с обзиром на специјалне околности и природу ових улога.

Сваку промену треба обнародовати у Службеним новинама.

Члан 14

Камаћење штедних уложака почиње 1 онога месеца, који следује иза дана уплате односно 16 дана истог месеца, и престаје последњег дана месеца пред доласком отказа Поштанској штедионици, односно с 15 даном истог месеца.

Износи испод 2 динара не носе никакве камате.

Сваке године 31 децембра додају се нарастеле камате главници и носе камате од 1 јануара нове године.

Код рачунања камата рачуна се сваки месец са 30 дана.

Члан 15

Укинут Законом од 18 јануара 1929 год.

Члан 16

Укинут Законом од 18 јануара 1929 год.

¹⁾ Измењен Законом од 18 јануара 1929 год.

Члан 17¹⁾

Повратак имовине или само једног дела улагачу или његовом правном наследнику или пуномоћнику *врши* се отказом, који се може извршити код сваке посредујуће поште, коју означава *сојсџивеник* штедне књижице.

Износи испод 10 динара, смеју се само онда отказати, ако штедна књижица нема веће имовине од отказане своте.

Исплату ће уз подношење штедне књижице вршити посредујућа пошта, која је у отказу означена, а на основу доставе која јој је стигла од Поштанске штедионице. *Поштанска штедионица неће ђосџуџиџи ђо оџказу*, ако је у течају поступак, који је наведен у чл. 18 или ако је учињена примедба по 2 ставу чл. 8 или по 3 ставу чл. 20.

Поштанска штедионица доставиће отказане износе од 100 динара, првом поштом, а посредујуће поште ће их исплатити, кад стигне достава од Поштанске штедионице. Износи изнад 100 до 1000 динара исплаћују се најдоцније за 15 дана, они преко 1000 динара најкасније за месец дана, рачунајући од дана кад је отказ стигао.

Министар финансија има међутим право, да *у корисџи улагача скраџи горње рокове као и да овласџи посредујуће поште, да могу вршиџи исплати краџким џуџем од максимум 1000 динара* и без претходне доставе од стране Поштанске штедионице.

¹⁾ Измењен Законом од 31-XII-1925 год.

Члан 18

Изгуби ли се штедна књижица, поступаће се овако.

Власник изгубљене штедне књижице мора, ако хоће да добије њен дупликат, да ово пријави писмено, било непосредно Поштанској штедионици, било путем најближе посредујуће поште, и да назначи што тачније податке о књижици.

Поштанска штедионица одредиће одмах, да се убележи у књигама забрана, да се до даље наредбе не сме никоме ништа исплаћивати на изгубљену штедну књижицу.

Уједно Поштанска штедионица даје оглас, који ваља истаћи на месту приступном публици код оне посредујуће поште, у чијем се окружју штедна књижица изгубила и код оне поште, која је с обзиром на место становања власника штедне књижице надлежна. Тим се огласом сваки опомиње, да ће се штедна књижица прогласити неважном и издати нова, кад прође месец дана после објаве, ако у том року ко други не буде затражио изгубљену књижицу.

Не пријави ли нико свој захтев на дотичну књижицу у року за месец дана, Поштанска штедионица издаће дупликат уз наплату трошкова који ће се отписати од тражбине на дотичној штедној књижици, а изгубљена се штедна књижица проглашује неважећом.

Захтева ли пак у року од месец дана ко други ту књижицу, онда Поштанска штедионица има да упути странку да судским путем дође до својих захтева, и не сме издати дупликат нити

допустити да се ишта одлучи у погледу изгубљене књижице, пре но што судска пресуда постане извршном.

Уложитељ сноси сву штету, која би настала, ако се штедном књижицом учини злоупотреба пре но што стигне код Поштанске штедионице пријава о нестанку књижице.

Од тога се уложитељ може сачувати, ако избере лозинку, коју треба тајно држати.

Члан 19

Укинут Законом од 28 марта 1929 год. о изменама и допунама Закона о непосредним порезама од 8 фебруара 1928 год., којим је уведено плаћање 3% порезе на ренте за камате штедних улога код Поштанске штедионице.

Члан 20

На улошке уплаћене код Поштанске штедионице не може се до износа од 2000 динара нити изрећи забрана, нити стећи заложно право. Такође се не сме узети у попис ни поштанска штедна књижица до износа од 2000 динара.

Ако је уложитељ под стечајем, онда је управитељ (старалац) стечајне масе властан, да откаже Поштанској штедионици имовину, да је уновчи и да о томе изда признаницу.

Приговор против исплате штедних уложака узеће се само онда у обзир, ако је у току парница о праву власништва на дотичну књижицу, или ако су по среди услови садржани у другом ставу чл. 8.

Члан 18

Изгуби ли се штедна књижица, поступаће се овако.

Власник изгубљене штедне књижице мора, ако хоће да добије њен дупликат, да ово пријави писмено, било непосредно Поштанској штедионици, било путем најближе посредујуће поште, и да назначи што тачније податке о књижици.

Поштанска штедионица одредиће одмах, да се убележи у књигама забрана, да се до даље наредбе не сме никоме ништа исплаћивати на изгубљену штедну књижицу.

Уједно Поштанска штедионица даје оглас, који ваља истаћи на месту приступном публици код оне посредујуће поште, у чијем се окружју штедна књижица изгубила и код оне поште, која је с обзиром на место становања власника штедне књижице надлежна. Тим се огласом сваки опомиње, да ће се штедна књижица прогласити неважном и издати нова, кад прође месец дана после објаве, ако у том року ко други не буде затражио изгубљену књижицу.

Не пријави ли нико свој захтев на дотичну књижицу у року за месец дана, Поштанска штедионица издаће дупликат уз наплату трошкова који ће се отписати од тражбине на дотичној штедној књижици, а изгубљена се штедна књижица проглашује неважећом.

Захтева ли пак у року од месец дана ко други ту књижицу, онда Поштанска штедионица има да упути странку да судским путем дође до својих захтева, и не сме издати дупликат нити

допустити да се ишта одлучи у погледу изгубљене књижице, пре но што судска пресуда постане извршном.

Уложитељ сноси сву штету, која би настала, ако се штедном књижицом учини злоупотреба пре но што стигне код Поштанске штедионице пријава о нестанку књижице.

Од тога се уложитељ може сачувати, ако избере лозинку, коју треба тајно држати.

Члан 19

Укинут Законом од 28 марта 1929 год. о изменама и допунама Закона о непосредним порезама од 8 фебруара 1928 год., којим је уведено плаћање 3% порезе на ренте за камате штедних улога код Поштанске штедионице.

Члан 20

На улошке уплаћене код Поштанске штедионице не може се до износа од 2000 динара нити изрећи забрана, нити стећи заложно право. Такође се не сме узети у попис ни поштанска штедна књижица до износа од 2000 динара.

Ако је уложитељ под стечајем, онда је управитељ (старалац) стечајне масе властан, да откаже Поштанској штедионици имовину, да је уновчи и да о томе изда признаницу.

Приговор против исплате штедних уложака узеће се само онда у обзир, ако је у току парница о праву власништва на дотичну књижицу, или ако су по среди услови садржани у другом ставу чл. 8.

Такав приговор треба писмено предати код Поштанске штедионице са доказима, који су потребни за пресуђење.

III ДЕО

ОДРЕДБЕ О ЧЕКОВНОМ И ВИРМАНСКОМ ПРОМЕТУ

Члан 21

Пословање и обрачунавање чековног и вирманског промета треба да се врши одвојено од штедног промета.

Учествовање у чековном и вирманском промету дозволиће поштанска управа¹⁾ ономе, који положи основни уложак.

Ко учествује у чековном промету, приступа и вирманском промету.

Поштанска штедионица, односно њене филијале отварају свакоме учеснику посебан текући рачун. Једна иста особа може имати и више текућих рачуна.

Члан 22

Основни уложак остаје код Поштанске штедионице, односно код њених филијала све дотле, докле год је власник рачуна учесник чековног и вирманског промета.

Власник рачуна може иступити из чековног

¹⁾ Уредбом о унутрашњој организацији Поштанске штедионице чл. 1 Поштанска штедионица је државна установа у ресору Мин. финансија.

и вирманског промета кадгод хоће и то само на основу отказа.

Поштанска штедионица, односно њена филијала може исто тако у свако доба да откаже сваки рачун, а није дужна нити да оправда отказ, нити мора да уважи молбу за учествовање у чековном и вирманском промету.

У случају отказа не може власник рачуна више располагати имовином свога конта путем чека или вирмана и то од дана, кад је отказ стигао, односно био уручен. Отказана имовина на рачуну заједно са основним улошком исплатиће се најдаље за 15 дана од дана кад стигне отказ Поштанској штедионици, односно њеној филијали.

Члан 23

Висину основног улошка установљава Министар финансија с времена на време наредбом; ово установљење може се извршити и на тај начин, што ће се основни уложак повисити, ако промет на рачуну премаша највећи износ, који је означен у наредби.

Члан 24¹⁾

Висина каматне стопе за улошке у чековном и вирманском промету може да износи највише 3% на годину. Министар финансија може у границама тог максимума да одређује каматне стопе за поменуте улошке, а може и наредити,

¹⁾ Камата по чековним рачунима укинута је 1 октобра 1931 год. решењем г. Министра саобраћаја бр. 5338 од 9 септембра 1931 год.

да дотични улошци, а нарочито основни улошци, не носе никакве или само делимичне камате.

Камаћење почиње 1 оног месеца који слеђује дану књижења, односно 16 дана истог месеца, а престаје последњег дана месеца пред отписом износа од рачуна, односно са 15 даном истог месеца, кад је износ отписан.

У осталом вреде одредбе чл. 14.

Члан 25

На текуће улошке, који се налазе код Поштанске штедионице, односно њених *филијала*, може се вршити попис (егзекуција) до онога износа, који стоји власнику рачуна на располагању кад стигне извршна одлука.

Члан 26

За употребу чековног и вирманског промета плаћају се посебне таксе. Осем тога се наплаћују трошкови на образце, који се стављају странкама на расположење.

Висину ових такса и трошкова за образце установљава Министар финансија.

Члан 27

Поштанска управа не прима на себе јамство за благовремено књижење уплата на текући рачун (конто) власника рачуна нити за благовремено извршење каквих било врста налога изданих од странака, већ одговара једино за своте, уплаћене код поштанских благајница.

Потражнице (рекламације) за уплате, доставе (налоге), исплате, камате и таксе узеве се у решење само у року од 3 године. После тога рока престаје јамство поштанске управе.

За потражнице поштанских пошилака (поштанских упутница, препоручених писама, вредносних писама и т. д.) важе рокови поштанских прописа.

О промени правног положаја или цивилног звања власника текућег рачуна мора се обавестити Поштанска штедионица, односно њена *филијала*, која води односни текући рачун.

Поштанска управа није одговорна за последице, које проистичу из промена, које нису биле на време саопштене.

Члан 28

Са имовином на текућем рачуну може се располагати путем чека или путем платежног налога.

Чекови нису подложни никаквој такси осим законској такси за чекове.

Чекови, који се имају исплатити на виђење (*à vista*) у готовом новцу, смеју гласити само на доносиоца; допуштено је међутим налеђем, (преносом, индосаментом), означити особу, којој се има исплатити чек. Поштанска штедионица, односно њене *филијале*, исплатиће доносиоцима чекове са налеђем (преносом, индосаментом), који на њих гласе, само уз признаницу и доказ о истоветности.

Платежни налози морају се непосредно послати Поштанској штедионици, односно оној *филијали* која води припадајући текући рачун где се са њима поступа у смислу постојећих правила. Платежни налози нису подложни фискалним таксама.

У осталом вреде за чековни и вирмански промет прописи чековног, односно грађанског права, уколико овај Закон не одређује друкчије.

IV ДЕО

ОДРЕДБЕ О ПРОМЕТУ СА ВРЕДНОСНИМ ХАРТИЈАМА (ПАПИРИМА)

Члан 29

На захтев уложитеља штедних уложака или власника текућих рачуна (конта) могу се улошци, уколико су довољни, употребити за куповину вредносних хартија, а и за обављање осталих послова наведених у чл. 3 и то према одредбама које ће Министар финансија у ту сврху издати.

Уложитељ (депонент) добија потврду за своје вредносне хартије, што се налазе на чувању код Поштанске штедионице.

После куповине ефеката мора да остане као купчева имовина у готову штедни уложак од најмање 1.— динара, а у чековном промету цео основни уложак.

Одредбе 4 става чл. 8 о овлашћењу уплатиоца да уз одређене претпоставке располаже у

име уложитеља његовом уштеђеном имовином, вреде и за вредносне хартије, које се налазе код Поштанске штедионице на чувању.

Члан 30

Уложитељ (депонент) је дужан, да пажљиво чува потврду о депонованим вредносним хартијама и да трпи сву штету, која би настала, ако му је потврда нестала, или што се неовлашћено употребила, ако није на време обавестио Поштанску штедионицу, да спречи предају неовлашћеним лицима.

Уложитељи из штедног промета морају навести на пријави о нестанку и лозинку, ако је имају.

За нестале потврде о чувању издаће се дупликат. Поштанска управа може захтевати, да онај који је изгубио потврду, најпре прибави судско решење о амортизацији нестале потврде о депонованим вредносним хартијама.

V ДЕО

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31

Поштански штедни улошци и потраживања на текућим рачунима како у главницама тако и каматама, застаревају у корист Поштанске штедионице без обзира на правно стање уложитеља у року од 30 година.

Застарелост прекида сваки уложак (уплата) и сваки отказ (исплата).

Вредносне хартије, депоноване код Поштанске штедионице, постају, без обзира на правно стање уложитеља, својом Поштанске штедионице, ако у року од 30 година не затражи нико ни вредносне хартије ни камате од њих, нити учини какву диспозицију у погледу уписане му главнице или камата исте код Поштанске штедионице.

Годину дана пре истека рока застарелости упозориће Поштанска штедионица, односно њене филијале у „Службеним новинама“ заинтересоване личности на губитак који им прети.

Члан 32

Ослобођене су плаћања фискалних такса претставке у пословима са Поштанском штедионицом, односно њеним филијалама, ако су те претставке упућене Поштанској штедионици или њеним филијалама, поштанским властима и њиховим органима, а тако и претставке за примање у чековни вирмански промет, и преноси штедних књижица.

Ослобођена су фискалних такса саопштења односно наредбе, што су их чеку односно платежном налогу издавали њихови издаваоци, нарочито, којим се неко друго лице означаје као прималац упућених износа или којим се налаже да се одређеним лицима издаду поштанске упутнице, повуку исправе итд., затим пуномоћја и потврде о пријему што их странке издају поштанској управи.

Ослобођена су поштарине и свију споредних поштанских такса, дописивања Поштанске штедионице и њених филијала као поштанских установа, у њиховим пословима, а тако исто и пријаве за примање у промет Поштанске штедионице, односно њених филијала, као и питања странака и одговори на њих. Посредујуће поште отправљаће као вредносна писма без поштарине све пошиљке, у којима су садржане штедне књижице односно потврде о депонованим вредносним хартијама с налозима, да се купе, продају или пошаљу вредносне хартије.

Међутим, за шиљање новца у готову као и вредносних хартија од приватних лица и на иста плаћа се поштарина.

Ослобођени су такса службени телеграми Поштанске штедионице и њених филијала као поштанских установа.¹⁾

Чековни рачуни поштанских надлештава и пошта ослобођени су манипулативних такса и провизија.

Члан 33

Службеници Поштанске штедионице, њених филијала и посредујућих пошта дужни су чувати пословну и службену тајну те им је стога забрањено да, осим својим старешинама, дају другим лицима ма какве податке о именима уло-

¹⁾ Ослобођење телефонских говора Поштанске штедионице од такса укинута је Правилником о телефонској служби од 7 фебруара 1935 год.

житеља или оних, који уплаћују, о уложеним и враћеним износима или о висини имовине.

Ова одредба вреди за остале пословне гране Поштанске штедионице и њене *филијале*.

Поштанској штедионици и њеним *филијалама* је дозвољено, да дају податке само у случајима, у којима су на давање података у смислу закона овлашћене остале поштанске власти.

Члан 34

Поштанска штедионица, односно њене *филијале* морају после одбитка оних свота, које су за одржавање промета потребне, сав новац што га примају у штедном или чековном промету, као и остале сувишне главнице да улажу плодносно тако, да у свако доба буде осигурано потпуно испуњење преузетих обавеза.

Улагање бива:

1 Дефинитивно

а) куповином државних хартија (папира) и хартија за које држава јамчи и зајмова самоуправних тела;

б) стицањем властитог поседа у некретностима;

2 Провизорно

а) улагањем на текући рачун уз кратки отказни рок код добро фондованих новчаних завода, задружних и незадружних који су у Краљевини протоколирани (контокурентни улошци);

б) ломбардовањем вредносних хартија;¹⁾

в) есконтовањем вредносних хартија и њихових купона, који се могу заложити;

г) куповањем девиза.

Министар финансија одлучује на предлог Поштанске штедионице, односно њених *филијала* о појединостима, на који се начин има новац улагати.

Члан 35

Од доходака плодносно уложеног новца треба намирити камате штедних и чековних уложака, а тако и све управне и друге издатке.

Не могу ли се из доходака уложених фондова покрити камате уложака и управни трошкови, има се мањак као и трошкови оснивања нових установа те врсте да покрије из постојећих резервних подлога (резервних фондова) за штедни, чековни и бирмански промет, а за случај исцрпљења ових позајмити из текућих прихода поштанске, телеграфске и телефонске управе. Овакви зајмови имају се вратити поштанској, телеграфској и телефонској благајници бескаматно из сувишака, који преостану на свршетку пословне године. У случају да нема ни ових последњих, морају се мањци узети у обзир у редовном државном буџету и то у разделу Министарства финансија.

Вишак који преостане после намирења горњих зајмова мора се употребити:

1) $\frac{1}{2}\%$ за годишњу награду чланова Над-

¹⁾ Измењен Законом од 9 јула 1930 год.

зорног већа. Ова награда не може бити већа од 30.000.— динара за сваког члана.¹⁾

2) $2\frac{1}{2}\%$ за годишњу награду оних службеника Поштанске штедионице и њених филијала који су својим радом заслужили нарочиту награду. Подела ове награде вршиће се по Правилнику који прописује Министар финансија по саслушању Надзорног већа;¹⁾

3) 1% за награду Удружењу Поштанско-штедионичких службеника, Удружењу п. т. т. чиновника, Удружењу п. т. т. званичника и служитеља и Пензионем фонду уговорних поштара с тим да једна петина припада Удружењу поштанско-штедионичких чиновника, а од остатака 45% Удружењу п. т. т. чиновника, 45% Удружењу п. т. т. званичника и служитеља и 10% Пензионем фонду уговорних поштара. Ова награда има се употребити искључиво на здравствене циљеве сем награда за Пензиони фонд уговорних поштара чија се награда има употребити за циљеве фонда;²⁾

4) 30% остатка за оснивање, односно повећање подлоге (Резервног фонда) до висине прописане у наредном члану 37;

5) 2% фонду за помагање задругарства;³⁾

¹⁾ Уредба о наградама и споредним припадностима у Поштанској штедионици од 14 маја 1937 год.

²⁾ Измењено Финансијским законом за 1933/34 год. § 49 тачка 3 и Финансијским законом за 1936/37 годину § 71 тачка 1.

³⁾ Допуњен Законом о привредним задругама од 11 септембра 1937 год. § 107 тачка 1.

6) што преостане има се унети у државну благајницу као буџетски приход поштанске управе.

Члан 36

Главна контрола дужна је да прегледа билансе и рачун добитка и губитка најдаље за четири месеца рачунајући од дана, кад јој исти буде упућен на преглед. Овај преглед врши Главна контрола у самој Штедионици, односно према потреби и у филијалама. Кад се Главна контрола увери, упоређујући књиге и рачуне Поштанске штедионице са поднесеним билансом и рачуном добитка и губитка, да је све тачно и исправно, потврђује тачност биланса и рачуна добитка и губитка уверењем од стране својих изасланика на самом билансу у два примерка. Један задржавају изасланици за Главну контролу, а други се чува код Поштанске штедионице. Ако Главна контрола наведене рачуне не пронађе тачним упућује своје примедбе Министру, који је по чл. 39 ставу 3 надлежан за испитивање годишњих рачуна.

Ако Главна контрола у року од 4 месеца, рачунајући од дана када су јој рачуни на преглед послати не би извршила преглед биланса и рачун добитка и губитка, поменути рачун Поштанске штедионице сматраће се исправним.

Члан 37¹⁾

Ради лакшег одржања ликвидности Поштанске штедионице и покрића евентуалних пословних губитака, основан је код Поштанске штедионице њен Резервни фонд.

Резервни фонд ствара се дотацијама из чисте добити и из прихода вредности у које је уложен, док не достигне износ од 250,000.000 динара, после чега ће за његово даље повећање служити приходи вредности у које је уложен.

Најмање једна половина Резервног фонда треба да буде уложена у државне хартије од вредности, а остатак у друге вредности у које Поштанска штедионица према члану 34 дефинитивно плодносно улаже примљене новце.

Члан 38

Доходак Поштанске штедионице и њених *филијала* ослобођен је пореза.

Пословне књиге, белешке, рачуни и слично Поштанске штедионице и њених *филијала* ослобођени су таксе, а исто тако штедне књижице и потврде о депонованим вредносним хартијама (папирима), што их издаје Поштанска штедионица.

Потврде о пријему и изводи из конта што их поштанска управа издаје странкама, ослобођени су фискалних такса.

За новац који је уплаћен на текуће рачуне код Поштанске штедионице односно њених *филијала*, не плаћа се никаква такса.

Члан 39

О чековном пословању Поштанска штедионица и њене *филијале* имају да састављају по начелима двоструког књиговодства, заједнички

¹⁾ Измењен Законом од 18 јануара 1929 год. и Уредбом о изменама и допунама Закона о поштанско-штедном, чековном и вирманском промету од 17 маја 1939 год.

закључни годишњи рачун (биланс са рачуном добитка и губитка).

У том годишњем рачуну треба по одбитку у току године враћених износа истакнути стање уложака, које постоји концем пословне године, засебно у штедном и засебно у чековном и вирманском промету а тако и коначно стање елоцирања извршених по чл. 34 и подлоге (Резервног фонда).

Испитивање годишњих рачуна спада у делокруг Министра финансија.

Рачунско пословање Поштанске штедионице и њених *филијала* подвргнуто је контроли највише државне рачунске власти.

Свршетком сваке пословне године мора Поштанска штедионица да састави детаљни извештај о свом пословању и о пословању својих *филијала*.

У „Службеним новинама“ треба објавити закључни годишњи рачун Поштанске штедионице и њених *филијала*.

Члан 40

Привремено до отварања Поштанске штедионице у Београду, проширује се штедна служба Поштанске штедионице у Сарајеву постепено на читаву државу.

После оснивања Поштанске штедионице у Београду прелази штедна служба за читаву државу на ту Штедионицу; чековна и вирманска служба остаје раздвојена на постојеће заводе до оснивања нових према чл. 1 овог Закона.

Члан 41

Овај Закон ступа на снагу кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија даном проглашења у „Службеним новинама“, и од тога дана престају важити сви закони, уредбе и наредбе о Поштанским штедионицама, који су до сада постојали на територији Краљевине и замењују Уредбу о поштанско-штедном, чековном и вирманском промету у Краљевини Југославији од 26 јуна 1921 год., списка уредаба Министарства пошта и телеграфа број 2, „Службене новине“ бр. 195/21 год.

Препоручујемо нашем Министру пошта и телеграфа,¹⁾ да овај Закон обнародује и о извршењу се његовом стара, Министрима финансија, трговине и индустрије да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се поковају.

Члан 41а²⁾

Називи „Поштанско-чековни заводи“ замењују се у овом Закону називима „Филијале Поштанске штедионице“.

¹⁾ Извршење овога Закона спада данас у надлежност Министра финансија.

²⁾ Члан 91 Закона о буџетским дванаестинама за месеце април—јули 1925 год.

САДРЖАЈ:

ЗАКОН

СТРАНА

I део. Опште одредбе	3
II део. Одредбе о штедном промету	6
III део. Одредбе о чековном и вирманском промету	12
IV део. Одредбе о промету са вредносним харџијама (папирима)	16
V део. Завршне одредбе	17